

Strategi 2026-2029

Indsatser rettet mod børns og unges forståelser
for historie, kulturarv, demokrati og samfund

HISTORIE **LAB**

Nationalt Videncenter
for Historie- og Kulturarvsformidling

Strategi 2026-2029

Indledning	4
Strategien udspecificeret: indsatsområder og mål	7
Hovedområder og målgrupper	7
Fagdidaktik for historie- og samfundsfag	7
Områdets indsatsområder	7
Mål og milepæle for Fagdidaktik i historie og samfundsfag	8
Dannelsesbroen	10
Områdets indsatsområder	10
Mål og milepæle for Dannelsesbroen	11
Langsigtede strategiske pejlemærker	11

Indledning

HistorieLab Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling er en del af forskningsafdelingen i området Pædagogik og Samfund ved UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole. Centret er forankret i et strategisk samarbejde mellem UCL, Vejle Kommune og Nationalmuseet. Nærværende strategi præsenterer centrets identitet, virke og fremadrettede pejlemærker for arbejdet som nationalt videncenter i professionshøjskoleregi. Formålet med strategien er at sætte en retning, der giver mulighed for faglig identifikation, prioriteringer og beslutninger for medarbejdere, daglig ledelse og bestyrelse. Strategien er gældende for perioden 2026-2029, dvs. svarende til UCLs strategiske rammekontrakt.

Strategien er udspecificeret med indsatsområder og mål for HistorieLabs to hovedområder, Fagdidaktik i historie og samfundsfag og Dannelsesbroen, samt samspillet mellem disse. Endvidere identificeres strategiske pejlemærker med et længere sigte.

Identitet, formål og ambition som nationalt videncenter

Centrets arbejde retter sig både mod professionsudvikling og professionsuddannelse og baserer sig på 11 års erfaringer som nationalt knudepunkt for at indsamle, producere og udbrede viden om historie- og kulturarvsformidling. Der er således opbygget en solid viden på det historiedidaktiske område, både hvad angår historiefaget i grundskolen og kulturarvsformidlingen i bredere forstand. HistorieLab er i dansk sammenhæng førende på området. Et hovedformål for HistorieLab er at fremme børns og unges viden om og forståelse af, at historie og kulturarv har betydning for samfundsudvikling, hverdagsliv, fælles værdigrundlag og dermed forståelsen af det samfund og samtid. Formålet er således også demokratisk og politisk dannelse.

Dette formål udmøntes i aktiviteter rettet mod centrets målgrupper. Målgrupperne er fagprofessionelle, lærere, pædagoger, undervisere,

Billede 1.
Jens Aage Poulsen holder oplæg om Riget i Nord
på Forskningskonference 2022.

Overordnede mål:

- At bidrage til vidensbasering og udvikling af professioner inden for HistorieLabs fagområder og målgrupper, herunder være lead på professionshøjskolernes arbejde hermed i de kommende år.
- At fremme forståelsen for betydningen af fagdidaktisk forskning og udvikling i HistorieLabs fagområder både på samfundsniveau, politisk niveau og i UCL.
- At omsætte erfaringer i Dannelsesbroen til videngenerering og projektsamarbejde med kulturinstitutioner uden for Vejle Kommune.
- At styrke samarbejde og aktiviteter med eksterne samarbejdspartnere i ind- og udland.

Billede 2.
Billede af historielærerstuderende taget i forbindelse med projekt *Holocaust og andre folkedrab*.

Strategien udspecificeret: Indsatsområder og mål

Hovedområder og målgrupper

De overordnede mål operationaliseres i to hovedområder: Fagdidaktik for historie- og samfundsfag samt Dannelsesbroen. Disse beskrives særskilt nedenfor, men opererer i praksis i samspil med hinanden. Begge områder beskæftiger sig med praksisnære forsknings-, udviklings- og formidlingsprojekter.

Fagdidaktik for historie- og samfundsfag

Fagdidaktisk forskning handler om undersøgelser og teoretisk begrundede refleksioner over fag og undervisning i fag, herunder transformationer af faglighed i forskellige kontekster. Det kan f.eks. være fagene som de udfoldes i skoler og uddannelser. Det kan også være fagene som de formuleres i styredokumenter, eller udlægges i politiske diskussioner. Det kan også være undersøgelser af, hvordan undervisning i fagene spiller sammen, eller hvordan fagene viser sig og har betydning i samfunds- og hverdagslivet samt udenfor formelle læringsrammer. Historie, idehistorie og samfundsfag udgør vidensområder for dette arbejde i HistorieLab. Området bidrager med viden og fungerer i samspil med Dannelsesbroen.

Områdets indsatsområder

Området kendetegnes ved en række indsatsområder. I de kommende år vil der være tale om indsatser på områder som:

- Kulturfagsprøven og eksamenslitteracy
- Netværksudvikling for nordisk forskning i konspirationsteori
- Historiedidaktik og bæredygtighed

- Kernestof, kernepraksisser og kernefaglighed i samfundsfag og historie
- Nationalisme, demokrati og fællesskab i de nordiske lande
- Naturfaglig og teknologisk dannelse i historie, idehistorie og samfundsfag
- Praksisfaglighed og teknologiforståelse
- Kildekritik og literacy
- Læreplansteori, udvikling af fagplaner i samfundsfag og historie – samt disses implementering i praksis

Indsatsområderne rummer forsknings- og udviklingsprojekter som samlet kaster en række aktiviteter og produkter af sig: Undervisning og professionsuddannelse; facilitering af faglige netværk; kurser, konsulentvirksomhed; publikationer; materialer til undervisning; projektudvikling etc. Slutbrugerne af disse aktiviteter og produkter er børn og unge i alderen 2-18 år.

Ambitionen er også på vegne af eksterne samarbejdspartnere, fx undervisere i professionsuddannelser, at facilitere og understøtte fagligt samarbejde i sektoren (professionshøjskoler og skoler). Etablering af netværk for bæredygtighed i historie- og samfundsfagsdidaktisk optik er et eksempel på dette.

Videns- og forskningsmiljøerne i fagdidaktik i historie, idehistorie og samfundsfag i Danmark er små. Historielab vil derfor fortsat samarbejde med kolleger i ind- og udland for at styrke disse miljøer.

Mål og milepæle for Fagdidaktik i historie og samfundsfag

I forlængelse af ovenstående arbejder HistorieLab på at nå følgende mål:

- At bidrage til forskningsbaseret af professionsuddannelse og -faglig udvikling inden for HistorieLabs fagområder.
- At etablere et langsigtet formaliseret samarbejde med skoler i UCL's område.
- At (fortsat) samarbejde med skoler og professionsuddannelser udenfor UCLs område.

- At hjemtage midler til 1-2 større forskningsprojekter indenfor centrets indsatsområder, gerne med mulighed for tilknyttede udviklingsprojekter.
- At styrke samarbejdet med relevante myndigheder, institutioner og andre eksterne aktører om aktiviteter inden for centrets indsatsområder.
- At producere fagligt stærke og brugbare materialer til undervisning og formidling af viden fra projekter i centrets indsatsområder.
- At bidrage til øget opmærksomhed på betydningen af langsigtede forskningsstrategiske mål for fagdidaktisk forskning og udvikling i fagene.

Billede 3.
Billede fra aktivitetsdag på
Museum Give d. 1. november 2023.

Dannelsesbroen

I området Dannelsesbroen gøres kulturarv og demokratiske værdier interessante i øjenhøjde med børn og unge. Dannelsesbroen finansieres af Vejle Kommune og beskæftiger sig med at styrke partnerskabssamarbejde mellem kulturinstitutioner og dagtilbud, skoler-, samt lærer- og pædagoguddannelser om børns og unges oplevelser med og i kulturinstitutioner. Dannelsesbroen har også fokus på moderne kulturforbrugere og turister. Samarbejdet genererer en række aktiviteter, produkter, viden og erfaringer, der distribueres internt i Dannelsesbroen så vel som i HistorieLabs øvrige arbejde. Området bidrager således med viden og fungerer i samspil med Fagdidaktik for historie og samfundsfag.

Områdets indsatsområder

Områdets aktiviteter sigter mod at skabe, understøtte og vedligeholde bæredygtige partnerskaber omkring læring og udvikling om kulturarv og demokratiske værdier. Der er fokus på at samskabe kulturoplevelser for, med og af børn, unge og kulturforbrugere, at formidle viden og facilitere vidensdeling samt at inddrage professionsuddannelserne gennem udviklings- og forskningsrelaterede delelementer.

Dannelsesbroens initiativer er fordelt på tre spor:

- Kulturarv i børnehøjde
- Børn og unges demokratiske, digitale og kulturelle dannelse
- Historien som vækstmotor

Billede 4.
Billede fra aktivitetdagen "Odins gilde"/Spotlight Festival i Jelling 2024.

Selvom aktiviteterne foregår i Vejle Kommune, er ambitionen at eksportere erfaringerne til partnerskabssamarbejder i andre kommuner.

Mål og milepæle for Dannelsesbroen

I forlængelse af ovenstående arbejder HistorieLab på at nå følgende mål:

- At øge fokus på både kulturarv og demokratiske værdier i øjenhøjde med de respektive spors målgrupper.
- At medvirke til velfungerende partnerskaber samt formidle viden og facilitere videndeling heri.
- At eksportere Dannelsesbroen helt/delvist som koncept.
- At vidensdele, facilitere arrangementer og workshops samt producere inspirationsmaterialer og formidlingsartikler.
- At bidrage til kvalificeret vidensbaseret af særligt pædagog- og læreruddannelse gennem inddragelse af studerende i udviklingsarbejde og praksisforskning på skole-kultur-området.
- At udvikle forskningsprojekter, der understøtter Dannelsesbroens spor.

Langsigtede strategiske pejlemærker

Mål og milepæle i de to hovedområder sikres på sigt via strategiske pejlemærker, der endvidere signalerer opfattelser af vækst. Disse pejlemærker sammenfattes under to overskrifter: Sikring af kapacitet og kompetencer samt Kommunikation.

Sikring af kapacitet og kompetencer

Ambitionen om at styrke HistorieLabs rolle som central aktør og videntcenter sikres gennem forsat opmærksomhed om medarbejderkapacitet og -kompetencer. Som led i dette arbejde igangsættes 1-3 forskningsprojekter med forskeruddannelse inden for centrets indsatsområder. Forskningsområder bør generelt tænkes langsigtet og strategisk, og derfor skal oplæring og uddannelse af næste generation fagdidaktikere prioriteres. HistorieLab ønsker endvidere at bidrage til samtalen om professionshøjskolernes langsigtede forskningsstrategiske overvejelser og ansvar for den fagdidaktiske forskning, bl.a. for at medvirke til sikring af grundlaget for tilstrækkelig kvalificeret lærer- og pædagoguddannelse.

Det vil i den sammenhæng være et mål at have et bæredygtigt miljø for fagdidaktisk forskning og udvikling med afsæt i historie, idehistorie og samfundsfag, hvilket indebærer at der konstant er et tilstrækkeligt antal projekter tilknyttet centret, der sikrer at medarbejdere kan fastholdes, og at området kan udvikles.

Kommunikation

Formidling af centrets arbejde og ekspertise, direkte via kommunikationskanaler såvel som indirekte i samarbejder med interne (UCL og Vejle Kommune) og eksterne samarbejdspartnere skal fortsat være en central del af centrets arbejde. Et mål fremadrettet bliver øget fokus på at formidle HistorieLabs arbejde som nationalt videncenter internt i UCL, således at centerets rolle ift. både fagdidaktisk forskning og udvikling samt Dannelsesbroen generelt står klart. Førstnævnte varetages bedst af den kommunikationsansvarlige i centret, mens sidstnævnte, den faglige formidling med afsæt i centrets arbejde, påhviler forskerne/fagdidaktikerne.

HistorieLabs faglige ledere

Heidi Eskelund Knudsen

Heidi Eskelund Knudsen er cand.mag. i historie og pædagogik fra Syddansk Universitet og Københavns Universitet i 2008 samt disputerede i 2014 med ph.d.'en "Historiefaget mellem skole og videnskabsfag" fra Syddansk Universitet. Hun har tidligere været lærer i grundskole, gymnasium samt undervist på Århus universitet og Syddansk Universitet.

I dag fungerer hun også som fokusområdeleder i forskningsgruppen HiSaRe ved Center for Grundskoleforskning, et partnerskabssamarbejde mellem SDU, UCL, UC Syd, Professionshøjskolen UCN og Professionshøjskolen Absalon.

Marie Bonde Olesen

Marie Bonde Olesen koordinerer indsatsområdet Dannelsesbroen og har siden 2015 være tilknyttet HistorieLab – især med opgaver rettet mod at styrke skolers og dagtilbuds samarbejde med kultursektoren.

Derudover underviser hun i samfundsfag på læreruddannelsen og er uddannelsens internationale koordinator. Hun er uddannet cand. mag i historie og samfundsfag fra Århus Universitet og har tidligere arbejdet på Nationalmuseet.

HistorieLabs bestyrelse

Per B. Christensen

Per B. Christensen er formand for bestyrelsen i HistorieLab. Han er tidligere børne- og kulturdirektør samt medlem af Reformkommissionen.

Derudover er han læreruddannet og har 35 års erfaring som chef på kultur- og uddannelsesområdet i kommuner og regioner samt tidligere formand for bl.a. børne- og kulturdirektørerne på landsplan, Akkrediteringsrådet og Lærerkommissionen.

Niels Nybye Ågesen

Niels Nybye Ågesen er kommunaldirektør i Vejle Kommune og har siden 1997 været chef for administrationen i Vejle Kommune.

Han er medlem af bestyrelsen for Center for offentlig Kompetenceudvikling og blev i 2019 valgt som formand for Kommunaldirektørforeningen i Danmark. Niels Nybye Ågesen er uddannet cand.scient.pol. fra Aarhus Universitet i 1983.

Henriette Dudek Povlsen

Henriette Dudek Povlsen er vicedirektør på Nationalmuseet for Museer og slotte og sidder dermed med ansvaret for museets publikumsaktiviteter.

Hun kommer fra en stilling som Head of Commercial ved Zooloisk have i København og har herudover en bred erfaring med marketing i den private sektor, hvor hun har siddet som marketingschef i blandt andet Nokia i Skandinavien og Dagrofa.

Jens Mejer Pedersen

Jens Mejer Pedersen er rektor for UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole.

Han har tidligere været rektor for Erhvervsakademiet samt uddannelsesdirektør på Niels Brock. Derudover har Jens Mejer Pedersen været vicedirektør i Styrelsen for Internationalisering, Undervisningsministeriet. Han er uddannet cand.psych. fra Aarhus Universitet i 1987.

